

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

695

Vragen van het lid **Poppe** (SP) aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over *verwerking en export van asfalt*. (Ingezonden 21 oktober 2009)

1
Is het waar dat met de binnen de EVOA-richtlijn gehanteerde normen voor teerhoudend asfalt het mogelijk is om in Nederland voor thermische reiniging aangemerkt teerhoudend asfalt als «groene lijst-stof» te exporteren? Kunt u het verschil in normering, en de reden van het verschil, in detail toelichten?

2
Moet het naar Nederlandse normen als teerhoudend en dus schadelijk en kankerverwekkende asfalt in het ontvangende land alsnog thermisch gereinigd worden? Zo nee, kunnen de polycyclische aromatische koolwaterstoffen (pak's) (waaronder benzo(a)pyreen) en zware metalen in het ontvangende land alsnog schade toebrengen aan mens en milieu?

3
Wat zijn minimumstandaarden uit het Landelijk Afvalbeheerplan (LAP) nog waard als er tegen lagere kosten teerhoudend asfalt geëxporteerd kan worden naar landen die een andere standaard hanteren? Wat is uw opstelling hierin? Acht u deze situatie in overeenstemming met de

Nederlandse milieudoelstelling betreffende teerhoudend asfalt? Zo nee, welke stappen gaat u nemen om export van niet-thermisch gereinigd teerhoudend asfalt tegen te gaan?

4
Is het waar dat er in Nederland nog circa 50 miljoen ton aan teerhoudend asfalt op de wegen ligt? Is het waar dat er in Nederland nog circa vier miljoen ton aan teerhoudend asfalt opgeslagen ligt in depots? Kunt u uiteenzetten hoeveel teerhoudend asfalt er sinds de instelling van de plicht tot thermisch reinigen is verwijderd en hoeveel ton er daadwerkelijk thermisch is gereinigd en door wie?

5
Is het waar dat voor die vier miljoen ton teerhoudend asfalt door de ontdoener, in de meeste gevallen overheden, is betaald voor thermisch reinigen? Kunt u uiteenzetten om welke bedragen het gaat?

6
Is de verwerker verplicht zich aan de thermische reiniging, waarvoor hij is betaald, te houden? Zo nee, waarom niet en mag de verwerker het asfalt dan tegen lagere kosten exporteren? Acht u het wenselijk dat op deze manier door verwerkers aan gemeenschapsgeld wordt verdiend? Zo nee, hoe gaat u toezien op

thermische reiniging als de opdrachtgever voor wegwerkwerkzaamheden betaalt voor thermische reiniging?

7
Is het waar dat indien de opdrachtgever voor thermische reiniging betaalt de EU-regels niet van kracht zijn en het teerhoudend asfalt dus ook niet als «groene lijst-stof» geëxporteerd mag worden? Zo ja, bent u bereid snel maatregelen te nemen, door van opdrachtgevers van wegwerkzaamheden (overheden) te verlangen dat men thermische reiniging in de werkopdracht verplichtend laat opnemen, en export van niet-thermisch gereinigd teerasfalt stop te zetten? Zo nee waarom niet? Hoe gaat u dan voorkomen dat teerhoudend asfalt het laagste putje van Europa opzoekt?

8
Is het waar dat momenteel grote partijen teerhoudend asfalt uit Nederland richting Oost-Europa worden geëxporteerd? Wat is de eindbestemming van het teerhoudend asfalt? Als dit niet thermische reiniging is waarvoor met gemeenschapsgeld wel is betaald, bent u dan bereid die berg terug te laten halen zodat de verwerker dit alsnog thermisch moet gaan reinigen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Antwoord van minister **Cramer**
(Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordering en Milieubeheer)
(ontvangen 18 november 2009)

1

Ja. Medio 2007 is het door wijziging van de EVOA mogelijk geworden om het merendeel van het materiaal dat als TAG wordt beschouwd, te exporteren naar Europese landen onder de EVOA groene lijst procedure. Het gaat daarbij om TAG met een concentratie benzo-a-pyreen minder dan 50 mg/kg. De Nederlandse norm (75 mg/kg PAK-10 VROM) voor TAG is daarbij niet relevant. Dit houdt in, dat het transport dient te beschikken over de vereiste vervoersinformatie (een volledig ingevuld bijlage 7 document) en dat een geldig contract kan worden overlegd waaruit blijkt dat het materiaal nuttig wordt toegepast binnen een vergunde inrichting. Een uitzondering hierop vormt ondermeer Letland, waarvoor tot en met 31 december 2010 de oranje lijst procedure geldt (EVOA-kennisgeving nodig). Indien de concentratie benzo-a-pyreen in TAG hoger is dan 50 mg/kg geldt in alle gevallen (EU-lidstaten) de oranje lijst procedure. In dat geval is het materiaal ook naar EVOA begrippen teerhoudend.

De Nederlandse norm is afkomstig uit het Besluit bodemkwaliteit (voorheen Bouwstoffenbesluit). Materiaal met minder dan 75 mg/kg PAK 10 kan als niet-vormgegeven bouwstof worden toegepast. De EVOA norm ziet daarentegen alleen op de overbrenging. Voor de toepassing kunnen – net als in Nederland – in individuele landen veel strengere eisen gelden.

2

Nee. De minimumstandaard voor de verwerking van TAG in Nederland is nuttige toepassing van de minerale bestanddelen, voorafgegaan door thermische reiniging, waarbij de toxische PAK-verbindingen onschadelijk zijn gemaakt. Het teer wordt op deze manier dus daadwerkelijk uit de keten verwijderd. Voor zover mij bekend hanteren andere Europese landen deze eis niet en geven zij binnen de Europese kaders een andere invulling aan het begrip nuttige toepassing. Leidend

daarbij zijn de Europese richtlijnen voor de best beschikbare technieken. Deze verschillen tussen landen zien we ook terug bij andere afvalstoffen.

3

Ik onderschrijf onze minimumstandaard. Dat nu teerhoudend asfalt naar andere Lidstaten wordt overgebracht is een gevolg van de ruimte die de EVOA biedt en van marktwerking (veel vraag/aanbod en tijdelijk sterk verlaagde transporttarieven). De verwerking in het buitenland is niet altijd in overeenstemming met de Nederlandse milieudoelstelling betreffende teerhoudend asfalt. Juridische mogelijkheden om overbrenging van groene lijst afvalstoffen naar andere lidstaten tegen te gaan, zijn er echter niet. Uiteraard dienen de exporteurs zich wel te houden aan de eisen die de EVOA stelt. Zonodig treedt de VROM-Inspectie handhavend op. Indien twijfel bestaat over de wijze van nuttige toepassing in het betreffende land informeert de VROM-Inspectie dat land en verzoekt het na te gaan of inderdaad sprake is van nuttige toepassing conform de daar geldende normen (verificatieverzoeken). Ik zie echter wel een oplossing op korte termijn voor dit probleem. Aanbieders van teerhoudend asfalt kunnen contractuele afspraken maken over het daadwerkelijk thermisch reinigen van het materiaal. Ik zie hierin een verantwoordelijkheid weggelegd voor de wegbeheerders en het bedrijfsleven zelf. Ook zal ik de wegbeheerders nogmaals oproepen om de medio 2008 opgestelde Code Milieu Verantwoord Wegbeheer te ondertekenen en na te leven. Hiermee wordt echter alleen de rechtstreekse export door of namens wegbeheerders voorkómen. Deze gedragscode beoogt -conform de daarvoor opgestelde CROW-richtlijn- het scheiden en gescheiden houden van TAG en de rechtstreekse afvoer daarvan naar een bedrijf dat het materiaal thermisch reinigt.

4

Het getal van 50 miljoen ton is afkomstig van een schatting uit het jaar 2000 en is opgebouwd uit 40 miljoen ton TAG in asfalt en 10 miljoen ton TAG in wegfunderingen. Inmiddels is circa 10 miljoen ton TAG

(asfalt) verwijderd. Omdat wegfunderingen minder worden vervangen dan toplagen is het aanbod daarvan veel minder. De totale hoeveelheid TAG in wegconstructies is momenteel dus circa 40 miljoen ton, waarvan circa 30 miljoen in de asfaltlaag. Sinds 2000 wordt de hoeveelheid ingezameld, opgeslagen en thermisch gereinigd TAG bijgehouden door het Monitoringoverleg TAG. In onderstaande tabel treft u de situatie aan tot en met week 44 van dit jaar.

Deelnemers TAG Overleg

Jaar	Inge- nomen	Gerei- nigd	Export	Voorraad
2001	1.100	Proeven		1.100
2002	1.300	100		2.300
2003	1.200	200		3.300
2004	1.100	300		4.100
2005	1.000	500		4.600
2006	1.300	700		5.200
2007	1.200	1.000		5.400
2008	1.100	1.000	500	5.000
2009	1.000	1.000	> 1.000	< 4.000

– Hoeveelheden in kilotonnen.
– Er wordt ook nog beperkt TAG geëxporteerd door of namens wegbeheerders. Naar schatting betreft het circa 200 kiloton per jaar. Op deze hoeveelheid heb ik echter geen goed zicht, omdat deze partijen niet deelnemen aan het overleg en omdat het groene lijst materiaal betreft waarvoor geen kennisgeving behoeft te worden gedaan.

5

Ja. Voor het thermisch reinigen van TAG is de afgelopen jaren een poorttarief gehanteerd van €28 tot €33 per ton (exclusief BTW). Het laatste jaar is een daling ingezet (€22 tot €25 per ton). De aanbieders zijn er vanuit gegaan dat het materiaal ook daadwerkelijk thermisch zou worden gereinigd.

6

Wanneer er contractuele afspraken zijn gemaakt tussen de aanbieder van het teerhoudend asfalt en de thermisch reiniger dat het geleverde asfalt thermisch moet worden gereinigd, dan is dit een privaatrechtelijke overeenkomst. Wanneer de thermisch reiniger zich niet houdt aan de overeenkomst kan de aanbieder de verwerker er privaatrechtelijk op aanspreken. Voor

zover bekend zijn dergelijke contracten tot nu toe niet gehanteerd. Niet alleen met het verwijderen, transport, opslag en reinigen, maar ook aan export zijn aanzienlijke kosten verbonden. Voor een gezonde bedrijfsvoering en voor het terugverdienen van gedane investeringen is een redelijke winstmarge nodig. Dit zit verdisconteerd in de tarieven en is onderdeel van de vrije markt. Het verschil tussen de kostprijs voor thermisch reinigen in Nederland en de kostprijs voor andersoortige verwerking in het buitenland bedraagt naar schatting enkele euro's per ton. In welke mate deze «extra winst» bijdraagt aan het bereiken van een sluitende exploitatie van de betrokken ondernemingen, kan ik niet goed beoordelen.

7

Nee, er ligt geen juridische relatie tussen het betalen voor thermisch reinigen en de exportregels. Als antwoord op eerdere vragen gaf ik al aan dat aanbieders van teerhoudend asfalt contractuele afspraken kunnen maken met de thermische reinigers. Ik ben bereid om via de bestaande structuren er bij de opdrachtgevers van wegwerkzaamheden op aan te dringen dat in de overeenkomsten wordt opgenomen dat de verwerker verplicht wordt om thermisch te reinigen. Wanneer de reiniger zich niet aan de overeenkomst houdt, kan hij er privaatrechtelijk op worden aangesproken. Ik zie hierin een belangrijke rol weggelegd voor het bedrijfsleven en de wegbeheerders

8

Groene lijst afvalstoffen voor nuttige toepassing hoeven niet te worden gemeld. Daardoor heb ik geen volledig zicht op de exportstromen. Voor zover mij bekend, wordt op dit moment TAG geëxporteerd naar Duitsland, Engeland, Spanje, Letland en Estland. Voor zover mij bekend wordt het materiaal in deze landen zonder voorafgaande thermische reiniging nuttig toegepast in infrastructurele werken. De EVOA biedt mij geen aanknopingspunten om het materiaal terug te halen.